

Bemerkenswerth ist die **Anpassung** der Myrmedonien in Grösse, Färbung und Haltung an die Wirtsart, die ihr normales Beutetier darstellt. Es ist **eine echte Mimikry**, deren Zweck jedoch nicht der Schutz gegen Feinde sondern die leichtere Erlangung der Beute ist. Deshalb ist die bei zwei verschiedenen Ameisenarten lebende *M. humeralis* in Grösse und Färbung der grösseren ihrer beiden Wirtsarten angepasst, nämlich der *Formica rufa*.

In meinem Buche „**Die Ameisenmimikry**¹⁾“ habe ich die Myrmecoidie unserer Myrmedonien bereits kritisch behandelt und verweise deshalb auf diese Ausführungen.

Valkenburg, Augustus 1930. E. WASMANN S. J.

Drie Nederlandsche Thrips-Gallen.

Door *Thysanopteren* gevormde gallen zijn, voor zover mij bekend, nog niet in Nederland gevonden. Trouwens ook van Europa waren ze tot voor korten tijd evenmin bekend. In 1901 beschreef RUEBSAAMEN²⁾ een thrips-gal op *Stellaria media*, die hij bij Berlijn gevonden had, en enkele jaren later, in 1909, ontdekte GREVILLIUS dezelfde gal bij Kempen. Door deze onderzoeker³⁾ werd in hetzelfde jaar een thrips-gal op *Vicia cracca* beschreven en een jaar later⁴⁾ de gallen op *Stellaria media*, *St. graminea* en *Polygonum convolvulus*. Bovendien werden de eerstgenoemde drie gallen in zijn te zamen met NIESEN uitgegeven exsiccaten-werk verspreid⁵⁾.

Eerst kort geleden in Nederland teruggekeerd, begon ik in de omgeving van mijn woonplaats, Bilthoven, naar gallen te zoeken. Daarbij vond ik in een heg in mijn tuin enkele exemplaren van *Polygonum convolvulus* met in gallen veranderde jonge bladeren, die ik eerst voor door bladluizen veroorzaakte misvormingen aanzag. Maar bij het

1). Berlin, Borntraeger 1925, S. 63 ff.

2). E. H. RUEBSAAMEN. Bericht über meine Reisen durch die Tucheler Heide. Danzig. Naturf. Gesellsch. Deel X., p. 138, no. 229.

3). A. Y. GREVILLIUS. Ein Thysanopteroecidium auf *Vicia cracca*. Marcellia. Deel VIII, p. 37.

4). A. Y. GREVILLIUS. Notizen über Thysanopteroecidien auf *Stellaria media*, *St. graminea* und *Polygonum convolvulus*. Marcellia, Deel IX, p. 161.

5). A. Y. GREVILLIUS und J. NIESEN. Zooecidia en Cecidozoa imprimis provinciae Rhenanae. Kempen. Afl. IV, no. 82 en afl. V, no. 108 en 109.

onderzoek bleek, dat in de gallen blaaspoten in alle ontwikkelingsstadia voorkwamen. Onder invloed van de bewoners blijven de bladeren klein, de beide helften van de bladeren rollen naar boven toe om, en de oppervlakte wordt tegelijkertijd onregelmatig en rimpelig. De inwendige bouw van de bladeren bleek ook veranderd te zijn, d.w.z., ze waren op een jeugdig stadium blijven stilstaan, zodat een zogenaamde hypoplasie ontstaan was, die ook bij andere eenvoudig gebouwde thrips-gallen voorkomt.

De tweede door mij gevonden gal wordt door blaaspoten op *Stellaria media* gevormd. Ook in dit geval blijven de bladeren kleiner en vertonen zij rollingen en andere onregelmatigheden in de groei, zodat de aangetaste planten er ziekelijk uitzien.

Nog een derde thrips-gal werd door mij gevonden, en deze is in zoverre merkwaardiger dan de beide voorgaande, dat zij niet alleen nieuw voor Nederland, maar zelfs voor Europa is, zover ik in de mij ter beschikking staande literatuur heb kunnen vinden. Ik vond haar op een van de vele *Rubus*-soorten, die samengevat worden onder de verzamelnaam van: *Rubus fruticosus*. Deze gal wordt gevormd uit de bloemknoppen; de dieren dringen in de jonge knoppen binnen, leggen daarin hun eieren, en de zich daaruit ontwikkelende larven blijven, evenals de volwassen dieren, de knop bewonen. Ten gevolge van de infectie wordt de groei belemmerd. De kelkbladeren gaan wel iets open, en de kroonbladeren, die niet volledig uitgroeien, ook, maar de meeldraden blijven dicht tegen elkaar aanliggen en krijgen een groene kleur. De dieren zuigen hoofdzakelijk de helmknoppen uit en deze worden dan ook eerst bruin, later zwart, om ten slotte af te vallen of te verdrogen. Wordt de knop in een niet te jong stadium geïnfecteerd, dan gaat de bloem nog wel open, maar de kroonbladeren strekken zich niet normaal en de meeldraden evenmin; zij blijven tegen elkaar aan gebogen en zijn groen gekleurd. Ook deze gal is zeer eenvoudig gebouwd.

Vele thrips-gallen zijn van Australië (o.a. op *Acacia*-soorten) bekend, maar de meeste van Nederlands Oost-Indië. Onder de daar voorkomende galsoorten vindt men zowel zeer eenvoudig gebouwde vormen, als zulke, die een in-

gewikkelde bouw vertonen. Thrips-gallen, uit bloemen gevormd, werden echter niet in dat gebied gevonden. In Europa spelen de blaaspoten als galvormers een zeer bescheiden rol, maar in Nederlands Indië zijn ze zeer algemeen. Van de op dit ogenblik van dat gebied beschreven gallen, meer dan 1500 soorten, worden niet minder dan 147 door *Thysanopteren* gevormd, dus bijna 10⁰/₀¹).

Bilthoven, juli 1930. W. M. DOCTERS VAN LEEUWEN.

Zeldzame Nederlandsche Dagvlinders.

Reeds jaren lang hoor ik van onze vlinderverzamelaars de klacht, dat de dagvlinders in ons land steeds zeldzamer worden. Bedoeld zijn hierbij de minder gewone soorten, want om het minder gewoon worden van de zeer algemeene soorten, zal een verzamelaar zich niet zoo spoedig bekommeren. Helaas is genoemde klacht maar al te zeer gegrond, en wordt zij ook van uit andere landen vernomen. Wat Nederland aangaat, maakt m. i. Zuid-Limburg wel eene gunstige uitzondering.

Geen wonder, dat het dus opvalt, als men weder eens eene dagvlindersoort waarneemt, die men in vele jaren niet meer gezien heeft. Dat overkwam mij op 27 September j.l., toen ik hier op een border een zeer gaaf ex. van de „Gehakkelde Aurelia”, *Polygonia (Vanessa) c-album* L., aantrof. Op 3 October herhaalde zich dit; het was niet hetzelfde ex. als dat van 27 September, daar ik dat gevangen had. Het ex. van 3 October werd met rust gelaten; het was eenigszins beschadigd. Eindelijk werd op 10 October nogmaals een ex. waargenomen, dat volkomen gaaf was.

Merkwaardig genoeg vernam ik van den Heer RINKE TOLMAN, dat ook hij, ongeveer terzelfder tijd, als waarop ik mijn eerste vangst deed, en wel op 26 September j.l., een *P. c-album* te Soest had gevangen. In de acht jaren, die de heer TOLMAN te Soest woont, had hij de soort daar nog nooit gezien.

Het zou mij niet verwonderen, indien van nog meer

1) Mrs. J. DOCTERS VAN LEEUWEN and W. M. DOCTERS VAN LEEUWEN. Zoocidia of the Netherlands East Indies. Batavia. 1926.